

הדה"נ	מוצ"ש	ר"ת
ירושלים	4:27	5:42
בני ברק	4:42	5:43
חיפה	4:31	5:41
באר שבע	4:43	5:44
ניו יורק	4:39	5:44
לונדון	3:59	5:43

שבת

עלון שבועי להנחלת נועם כבוד השבת וקדושתה

שבת מתן תורה

לזיכוי הרבים

המשוב אותו אנו מקבלים מהקוראים החשובים למקרא גליונות אלו, מעודד אותנו מאוד במלאכת הקודש אותה נטלנו על עצמינו, להוסיף חיזוק בשמירת השבת ובכבודה בין כלל היראים לדבר ה'.

מכאן ומשם אנו שומעים על יהודים המקבלים את הגליונות, ומדפיסים אותם בכמה וכמה עותקים, ומזכים בזה את הרבים, אף בין כאלה שאינם מנויים באופן קבוע לקבלת הגליונות.

מאחרים שומעים אנו דברים חשובים עד כמה הדברים שנכתבו בעלון, הוסיפו להם עוד ועוד בשמירת השבת, ובאופן מיוחד בהכנות האחרונות לקראת בואה של השבת, הנעשות מגישה שונה, ובהשתדלות לסיימם באופן מוקדם יותר.

הדברים חשובים ביותר, ומוסיפים לנו כח ואומץ במלאכת הקודש אותה אנו עושים לאור דברי רבותינו שליט"א.

ומכאן אנו שבים וקוראים לציבור, ליטול עמנו חלק מעשי במלאכת קודש זו, שכבר ראינו על ידה נפלאות וברכות יוצאות מגדר הרגיל.

מוסר אחר לברכה, מה שלא מצינו כן באף תפילת חג אחרת, שרק בתפילת המוסף משנים מעט בברכה האמצעית להזכיר את המוספים, ובתפילות השבת לכל תפילה מטבע ברכה אחרת. שכן התפילה של ליל שבת, שבה מזכירים את בריאת העולם והשבת שהיא תכלית כל היצירה, היא כנגד שבת בראשית. התפילה השניה של שבת בבוקר, ובה מזכירים את מתנת חלקו של משה רבינו בעת שהוריד את התורה לישראל, היא כנגד שבת מתן תורה. ואילו תפילת המנחה, שבה מזכירים בברכה את יחודו של הקדוש ברוך הוא ויחודם של עם ישראל בעולם, הוא כנגד שבת שלעתידי לבוא.

הב"ח מוסיף ומבאר, שזהו גם הענין של שלושת הסעודות שצריכים אנו לאכול מידי שבת, כפי שלומדים כן מהפסוקים שקראנו בקריאת התורה בשבוע שעבר: "אכלוהו היום כי שבת היום לה' היום לא תמצאוהו בשדה", ומה שכתבה התורה שלוש פעמים "היום" לגבי אכילת השבת, למדו חכמים שצריכים לאכול שלוש סעודות בשבת, ומבאר הב"ח כי הם אכן מרמזות על שלושה ימים של שבת, כי כל שבת מורכבת משלושה עניינים. מוסיף הב"ח ומסביר, כי כל סעודה וסעודה יש לה רמז לענין השבת שעליה היא מיוסדת. סעודת ערבית של שבת היא כנגד שבת בראשית, וכפי שמצינו בלשון חכמים (סנהדרין לח, א) 'מפני מה נברא אדם בערב שבת, כדי שייכנס לסעודה מיד, משל למלך בשר ודם שבנה פלטרין ושיכללן והתקין סעודה ואחר כך הכניס אורחין', הרי ששבת בראשית יש בה ענין סעודה, ולכן אוכלים סעודת ליל שבת שהיא יום שבת אחד.

הסעודה השניה היא סעודת שחרית, נוסח אחר לברכה, מה שלא מצינו כן באף תפילת חג אחרת, שרק בתפילת המוסף משנים מעט בברכה האמצעית להזכיר את המוספים, ובתפילות השבת לכל תפילה מטבע ברכה אחרת. שכן התפילה של ליל שבת, שבה מזכירים את בריאת העולם והשבת שהיא תכלית כל היצירה, היא כנגד שבת בראשית. התפילה השניה של שבת בבוקר, ובה מזכירים את מתנת חלקו של משה רבינו בעת שהוריד את התורה לישראל, היא כנגד שבת מתן תורה. ואילו תפילת המנחה, שבה מזכירים בברכה את יחודו של הקדוש ברוך הוא ויחודם של עם ישראל בעולם, הוא כנגד שבת שלעתידי לבוא.

כיוצא בדבר מצינו בדברי השל"ה הקדוש, כי שלושת שבתות אלו, הם בעצם שלושה עיקרי הדת הכוללים את כל העיקרים, והם כנגד "היה הוה ויהיה", "היה" מורה על כך שהעולם נברא על ידי הקדוש ברוך הוא לבדו, "הוה" מורה על כך שתורה מן השמים, שהתורה היא הדבר המהווה את העולם והיא קיימת לנו ולזרענו עד עולם, ו"יהיה" מורה על האמונה בשכר ועונש, שעיקרה הוא בעולם הגמול הוא עולם הבא. וזה גם שלושת השבתות, שבת בראשית על האמונה בבריאת העולם, שבת מתן תורה על האמונה בתורה מן השמים, שבת לעתידי לבוא על האמונה בשכר ועונש שלעתידי לבוא יהיה השכר האמיתי הנצחי לעושי רצונו ויום הדין הגדול לעוברי רצונו.

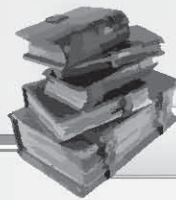
הדברים הללו, נותנים לנו מבט שונה על כל רגע ורגע של יום השבת, ועל משמעותו המיוחדת, הבה ננצל יום זה למשמעותו הרוחנית האמיתית, ונתכונן אליו מבעוד מועד, כדי שנוכל לקבל את כל השפעות הברכה הגשמיות והרוחניות המכילות יום גדול וקדוש זה.

מקובל בידינו מחכמינו הקדושים, כי יום מתן תורה היה ביום השבת, ובכך אין כל מחלוקת. אמנם נחלקו התנאים באיזה תאריך לחודש ניתנה התורה, אבל בנקודה זו אין מחלוקת שהתורה ניתנה בשבת. ומשמעות הדברים, כי הדבר הוא במכוון, כי דווקא ביום השבת היה צריך להיות מתן תורה ולא ביום אחר.

על נקודה זו עמדו רבותינו גדולי הדורות, ופירשו אותה בכמה אופנים. המהר"ל מפראג מפרש, שהשבת היא יום המובדל מגשמיות, כיון שאין עושים בו מלאכה, ולכן אין בו שייכות לגשמיות, וגם התורה היא דבר שכלי גמור מופשט לחלוטין מגשמיות, לכן דווקא בשבת היתה התורה צריכה להנתן. עוד ביאר מסביר המהר"ל, כי בשבת באה הברכה מהעולמות העליונים לעולמות התחתונים, כמו שנאמר ויברך אלוקים את יום השביעי, והתורה היא כולה ברכה, ולכן ניתנה התורה בשבת כדי להשפיע רוב טובה וברכה על העולם ביום השבת.

הקשר בין מתן תורה לשבת הוא כה גדול, עד כי מבואר בספרי הראשונים, כי השבת מחולקת לשלוש חלקים, שבת אחת הקרויה "שבת בראשית", והיא על שם השבת הראשונה בעולם לאחר ששת ימי בראשית שבו נגמרה העולם ומאז התקדשה השבת והתברכה בכל מיני הברכות, השבת השניה קרויה "שבת מתן תורה", על שם יום מתן תורה שהיה בשבת, והשבת השלישית קרויה "שבת דלעתידי לבוא", על שם יום שכולו שבת שהיה לעתידי לבוא, וכלשון הפייטן "מעין עולם הבא יום שבת מנוחה".

הטור (אורח חיים סימן רצ"ב) מסביר, כי לכן תפילות השבת חלוקים זה מזה בברכה האמצעית שלהם, בכל תפילה

פניני הלכה

שאלה: האם יש זמן מיוחד לאכילת כל אחד משלושת הסעודות של שבת?

תשובה: מעיקר הדין, סעודה אחת צריכים לאכול בליל שבת, ושני סעודות צריכים לאכול ביום השבת. ביום השבת יש לאכול סעודה אחת בבוקר, ולהקפיד לכתחילה לאכול קודם חצות. וסעודה שלישית יש לאכול לאחר תפילת המנחה, ואם קשה לו להמתין עד מנחה, אפשר לאוכלה קודם תפילת המנחה אך דווקא לאחר חצי שעה מחצות היום. ומי שלא אכל סעודה בליל שבת מאיזה טעם שהוא, צריך לאכול שלוש סעודות ביום השבת.

בכל הסעודות הכוונה לאכילת פת, כלומר שאכילת הפת צריכה להיות בזמנים המוזכרים, וצריך לאכול מעט יותר מכביצה פת בזמנים אלו, ואם קשה לו יוצא ידי חובה בכזית. ובסעודה שלישית אם קשה לאכול פת אפשר לקיים את הסעודה במיני מזונות, ובשעת הדחק אפילו בפירות בלבד.

מקורות ונימוקים: שולחן ערוך אורח חיים רצ"א, א – ב ומשנה ברורה שם. לגבי סעודת הבוקר, המשנה ברורה (שלה, ב) הביא בשם הב"ח שאין יוצאים ידי חובת סעודה זו, אלא אם כן אוכלים אותה לפני חצות היום, והביא שהפרי מגדים מפקפק בזה. ונמצא שלפי דברי הב"ח צריכים לאכול שיעור פת של סעודת שבת קודם חצות היום, וכן פסק הערוך השולחן רפ"ב, והכף החיים (רצ"א, ב) כתב שכן צריך לעשות לפי הזוהר הק' והאר"י ז"ל, לאכול כל סעודה בזמן הראוי לה, סעודה א' בלילה, סעודה ב' בשחרית קודם חצות, סעודה ג' לאחר תפילת המנחה. בספר מטה יהודה (רצ"א, ג) הוסיף עוד, שכיון שסעודת שחרית של שבת מכוננת כנגד שבת מתן תורה, לכן צריכים לאכול אותה בשחרית, שהרי מתן תורה היה בשחרית, ואין לאחר אותה לאחר חצות היום.

אמרת השבת

ולא נתתו ה' אלוקינו לגויי הארצות, ולא הנחלתו מלכנו לעובדי פסילים, וגם במנוחתו לא ישכנו ערלים.

יש לדקדק, מהו שינוי הלשון מנתנה לנחלה. עוד יש להבין, מה טעם בתחילה מתחילים בלשון עבר, ולא נתתו, ולא הנחלתו, ואילו בסוף מסיימים בלשון עתיד, לא ישכנו ערלים.

בספר **טעמי המנהגים** הביא (בשם הרב צבי יחזקאל מיכלזון אב"ד פלונסק) לפרש, על פי דברי הראשונים בטעם השינוי של שלושת תפילות השבת במטבע הברכה, שהם מכוונת כנגד שלושה שבתות, א' שבת בראשית, ב' שבת מתן תורה, ג' שבת דלעתיד לבוא.

ולפי זה מבואר הלשון, שבהתחלה אומרים ולא נתתו ה' אלוקינו לגויי הארצות, וזה כנגד שבת בראשית, שהיא קרויה מתנה, וכמאמר חז"ל (שבת י, א) מתנה טובה יש לי בבית גנוי ושבת שמה. אחר כך מוסיפים ולא הנחלתו ה' אלוקינו לגויי הארצות, וזה כנגד שבת מתן תורה, שהתורה קרויה בלשון נחלה, כמאמר הכתוב "תורה צוה לנו משה מורשה קהלת יעקב" וכפי שאמרנו חז"ל (סנהדרין נט, א) "לנו מורשה ולא להם", וזהו הכוונה שלא הנחיל הקדוש ברוך הוא את התורה לגויי הארצות. ולבסוף מסיימים וגם במנוחתו לא ישכנו ערלים, על שבת שלעתיד לבוא, שגם במנוחת השבת של יום שכולו שבת, לא ישכנו ערלים הם הגויים, אלא הצדיקים יושבים ונהנים מזיו השכינה.

לשון חכמים

כבר הפליגו חכמינו ז"ל בשכר המקיים ג' סעודות בשבת שניצול משלשה פורעניות מחבלי משיח וממלחמת גוג ומגוג ומדינה של גיהנם, והביא פסוק ראייה לכל אחד ואחד מענין ג' הצלות גדולות אלו אשר הבטיחו למקיים שלש סעודות בשבת, בהיות דבר תלוי באכילת הגוף ובהנאתו, ידין קל וחומר למקיים הג' תפלות כראוי ולכוין בס' בכל אחד, כאשר ביארנו לג' שבתות שבת בראשית שבת מתן תורה ושבת העתיד להיות שיהי' ה' אחד ושמו אחד, וכל שכן למי שעוסק בתורה יום שבת ובדברי שבח ותפלה ומענג את נפשו העגומה אשר היא עגומה ממלאכת שישת ימי המעשה, ושבת מיקר אותה ומענגה בדברי תורה ושיר ושבחה, ודאי שכרו יהי' גדול בעולם הזה ובבא, פירות בעולם הזה והקרן קיימת לו לעולם הבא.

ספר סדר היום, סדר סעודה שלישית

פרשת השבת

שֵׁשֶׁת יָמִים תַּעֲבֹד וְשִׁבְתָּ כָּל מְלַאכְתְּךָ : יוֹם הַשְּׁבִיעִי שַׁבָּת לַה' אֱלֹהֶיךָ לֹא תַעֲשֶׂה כָּל מְלָאכָה

אַתָּה וּבִנְךָ וּבִתְּךָ עִבְדְּךָ וְאִמְתְּךָ וּבְהֵמַתְּךָ וְגֵרְךָ אֲשֶׁר בְּשַׁעֲרֶיךָ : כ, ה-ט

הקשה הכלי יקר, בשביל מה הוצרך הכתוב לומר שששה ימים יעבוד ויעשה את כל מלאכתו, הרי פסוק זה נראה כולו מיותר. עוד הקשה, למה התחיל הפסוק בלשון עבודה וסיים בלשון מלאכה, וגם לשון עבודה צריך ביאור, כי הרי לא מצינו לשון עבודה אלא באדם העובד לאחר, אבל כאן הרי מדובר בפעולה שיעשה האדם לצורך עצמו ומה שייך על זה לשון עבודה.

וביאר, שהלשון עבודה בפסוקים אלו הולך על עבודת ה' יתברך. ועל זה אמר הכתוב, שכל ששה ימים יעבוד את עבודת ה', ויחד עם זה יעשה גם את כל מלאכתו, כי טובה תורה שעמה מלאכה, ואמנם העיקר הוא עבודת ה' אבל יחד עמה צריך גם לעשות מלאכה לצורך קיומו ופרנסתו.

אבל ביום השביעי כולו לה' אלוקיך, לא תעשה בו מלאכה שלך כלל, אלא כולו יהיה מוקדש לעבודת ה' יתברך.

הוסיף עוד הכלי יקר ופירש, שמה שנאמר בכתוב ששת ימים, ולא נאמר ששה ימים, להורות שלא ששה ימים שלמים תעשה מלאכתך, שהרי צריך להוסיף מחול על הקודש.

מעשה לשבת

שבת הלבשה

החברה, "אין כמוה בעולם" מעיד הוא על חברה זו. אנשים אלו היו ממונים לבקר את החולים ולסעוד אותם בחוליים עד לרגעיהם האחרונים. הרב בעצמו לאחר שמונה לרב, היתה ראשית עבודתו להקים בית חולים יהודי בעיר, ולצורך כך גייס כספים מעשירי העולם היהודי, כמו הברון רוטשילד והלורד מונטיפיורי. כמו כן השתתף באופן פעיל בהקמת בנין מפואר להכנסת אורחים.

באופן מיוחד התמסר לחברת "הלבשה" אשר מטרתה היתה לאסוף דברי הלבשה לנצרכים. מנהג קדום היה בעיר, מידי שנה בשנה בחודש טבת, נקבעה שבת אחת שהיתה קרויה "שבת הלבשה". שבת זו היוותה מאורע חגיגי בעיר, כשבמרכז השבת דרשת הרב שבה דרש מידי שנה על ענין זה וחשיבותו המרובה. שבוע קודם לכן, התאספו גבאי חברת הלבשה, ותיכנו את כל הפעולות של שבוע ההלבשה. הם הכינו כרוזת מפוארים שנתלו בכל העיר, הזמינו פייטנים ומשוררים, מנגנים ובדחנים, שכל אלו השתתפו במבצע זה. מערב שבת התייצבו בשערי בית הכנסת של החברה, כל עסקני המבצע, וכל נדבן שהופיע ובידו חבילת אריגים, הריעו לכבודו ושירה וזמרה, ולפי גודל הנדבה כך גודל הכבוד. הפייטנים בפיטוייהם, והמשוררים בזמרותיהם, והקהל מריע והשמחה רבה.

באשמורת הבוקר של אותה השבת, השכימו כולם לבית הכנסת המיוחד של החברה, ואמרו בקשות מיוחדות לשבת מיוחדת זו, בשעות הצהריים נאמרה הדרשה המיוחדת של הרב הכולל, ואחר כך המשיכו בסדר מיוחד של שירה וזמרה של הפייטנים.

המעניין הוא, כי רבי חיים פאלאג'י בעצמו נהג לכתוב את כל דרשותיו שהתקן לשבת מיוחדת זו, ואף העלה אותם לדפוס, ובהם הוא מעלה על נס את המנהג המיוחד והקדום הזה של קביעת שבת מיוחדת של שירות ופיוטים לצורך מצוה חשובה ומיוחדת זו.

השבת באופן מלא בעיר, וזאת למרות שבאותם ימים לא עלה על הדעת למצוא מחלל שבת אחת בעיר, וכפי שמעיד בצוואתו, כי אם אירע פעם שזמון דהו עשה מלאכה בשוגג, ותיהום כל העיר, ורעש גדול היה בכל הארץ, והחוטא תיכף קיבל על עצמו חרטה ותיקון. עם זאת, על כל זלזול כלשהו בשמירת השבת ובכבודה, היה מתריע ומועיר ואף מעניש את העוברים על כך למען ישמעו וייראו.

בין שלל התקנות שתיקן, מוצאים אנו כי התקין שבערב שבת יסגרו את החנויות בשעה אחת עשרה וחצי, לא יותר אפילו רגע אחד. על מימוש תקנה זו, מינה שני תלמידי חכמים מיוחדים, שהיו ממונים להסתובב בשוק להשיג על זה, ואת שכרם קיבלו מקופת הכולל. הם גם היו ממונים להודיע את גבולות מקומות המותרים בהליכה בשבת, והיכן אסור לטלטל בשבת.

באחד מספריו, מתפאר רבינו חיים פאלאג'י בחברת ביקור חולים שנוסד בעיר זו, שכל חבריה הם אנשים רמי מעלה אשר לא נשמע מעולם דבר רע עליהם, והם בנו לצורך כך בית כנסת מיוחד שכל הכנסותיו קודש למטרות

במחצית השניה של המאה השלישית לאלף השישי, היתה היהדות המקורית בעיר איזמיר בעצם זוהרה ושגשוגה. גדולי ישראל השפיעו מרוחם על צאן מרעיתם, עד שכמעט ולא נמצא בעיר אדם מישראל שיעזו לעבור בפרהסיא על אחת ממצוות התורה.

בתקופה זו נולד רבינו חיים פאלאג'י לאביו רבי יעקב פאלאג'י, שהיה חתנו של הרב הכולל באיזמיר באותם ימים, רבי רפאל יוסף חזן בעל החקרי לב. שם גדל הנער באוירה של קדושה וטהרה, תורה ויראה, במנוחה ושלוה נפשית. משחר נעוריו התמסר כולו לעבודת ה', ואף בצוואתו לימים כתב, כי הוא מעיד עליו שמים וארץ כי מיום דעתו עד יום היותו בן עשרים שנה, היה שוקד על לימודו ביום ובלילה בלי שום ביטול כלל, כי לא היה מתעסק בשום ענין מענייני העולם כלל. יחד עם זה החל לעסוק אף בתיקוני תשובה ובעריכת תיקון חצות, ולא אחת קרה כי את מנת האוכל שאמרו מסרה לידו לארוחת צהרים בבית המדרש, נתן לאחד מילדי העניים והוא ישב בתענית באותו יום מכלי שאמו או אביו מרגישים בדבר. במיוחד היה רגיל להתענות בערבי שבתות, כי מוחמת הטרודות שהיו באותו יום בבית הוריו, קל היה לו להתענות בלא שירגיש בזה שום אדם.

כך עלה ונתגדל, עד שבהגיעו לגיל ארבעים, לאחר פטירת אביו, מונה לדיין בעירו ולראשות הישיבה המרכזית בעיר הגדולה שבה היו באותה עת חכמישישי בתי מדרשות וישיבות. וברבות השנים עלה והתעלה עד שהתמנה למשרה הרמה של הרב הכולל, שלאחריה קיבל מינוי מיוחד מאת השולטן הטורקי שמינה אותו לחכם באשי. כעבור כמה חודשים, קיבל אף סמכות שיפוטית כדי שיוכל להוציא לפועל את פסקיו בכח חוק המדינה, ולהטיל קנסות על העוברים על הדת ועל תקנות הקהילה. במשך הזמן סמכויותיו אלו אף התרחבו, וסמכותו היתה כמעט מלאה על כל המתרחש בעיר. במסגרת זו מינה שוטרים מיוחדים לפקח על שמירת

זכריהם הם זכרונם

רבי חיים פאלאג'י - החב"י זצוק"ל הרב הכולל באיזמיר - י"ז שבט תרכ"ח

גדולתו ותוקף פעולותיו של רבי חיים פאלאג'י המנוחה בקיצור החב"י [הרב חיים בן יעקב פאלאג'י], אינו ניתנת לכתיבה, באשר הם חבקו וזרועות עולם, ויעידו על כך חיבורי הרבים בכל מקצועות התורה שאין להם אח ורע, למעלה משבעים ספרים הודפסו מכתביו, ועוד עשרות ספרים שנשרפו.

בספר שחובר לתמצית תולדותיו ופעולותיו, ואשר בנוי מספריו שלו בעצמו ומספרים שכתבו עליו בנוי ובני דורו, נכתב עליו כדלהלן: בשבת קודש היתה התנהגות מופלאה, ביום השישי אחרי חצות היה פורש מכל עסקיו והתחיל בהכנות לקראת שבת מלכתא. הדבר הראשון טבילה במקוה טהרה, וכשחזר משם שכב לנוח כדי שלא להכנס לשבת כשהוא עייף. כקומו משנתו אמר תפילה מיוחדת אותה חיבה, ובה התפלל שלא יארע בשבת זו שום מקרה שיצטרכו לחלל עליו את השבת. ומיד התחיל בכבודו ובעצמו להתקין את העשיית והמנורות להאיר את הבית לכבוד שבת, והיה מקפיד שמלאכה זו תיעשה על ידו דוקא ולא על ידי משמשים.

הסעודות של שבת היו חגיגות ביותר, כשכל בני המשפחה מסובים על יד השולחנות, גברים לאורך ונשים לאחור. לאחר סעודת הערב התאספו אליו ידידים ומכירים, וליוו אותו בעלותו לבית המדרש, שם כבר חיכה לו קהל גדול שבאו לשמוע דבר ה' על פרשת השבוע, הוא נכנס וברך את כל הנוכחים בשבת טבא בפנים שמחות, והתיישב בין הקהל, ופתח בדברי תורה והלכה, ומתלבה עבר לאגדה בדברי דרוש, וכל הקהל

יושבים דרוכים ובלעיים דבריו הנאמרים טוב טעם ובהכמה. כך עד שעת הצות. באשמורת הבוקר של יום השבת לפני עלות השחר, והחב"י כבר על משמרתו עומד, ער ורענן מקבל את מפקחי שומרי השבת אותם מינה על פי סמכות מיוחדת שהקנתה לו הממשלה. עד מהרה הוא מסדר כל אחד ואחד באיזור המיועד לו, וניגש ללמדו את שיעוריו עד לתפילת שחרית. במשך היום היו קבועים לו מספר מסגרות של שיעורים וסדרי לימוד, ובמוצאי שבת לאחר הבדלה הופיעו לפניו מפקחי השבת, מסרו לו דו"ח מפעולותיהם, והוא דן את העבריינים ומטיל קנס על מי שנמצא חייב. אחרי כל זה מתאספים בני משפחתו והוא לומד לפניהם מספרי מוסר, עד לסעודת מלוה מלכה שבה חתם את עבודת הקודש של יום השבת.

קוראי עונג

בס"ד

לכבוד מצרכת "ישמחו"

יישר כוח גדול על העונג הנפלא! מילי המדורים!

ישמחו במלכתך שומרי שבת וקוראי עונג!...

עונג קרא ליום השבת! תענוג לקרוא את העלון, והוא מאמץ עונג שבת עלו והצליחו

הנלע לואורט היקר בשם בעל ה"ברק משה" צצ"ל שהובא בעלון של פרשת באו הנלע למנוחת הארובה השבת קודש:

הנה ראובן ב"צמח דוד" (להרה"ק מדיעלב) רמז נפלא בפסוק שנה השבת.

וב"שפע חיים" מהאדמו"ר מצאנז קלויזנבורג צצ"ל (דרשות חורש"י, תשמ"ה, עמ' קפב ואילך) הוסיף טעם נפלא ופירוש בפסוק, שבו שנתו השבת גדול רעבונם של הארובה, באופן שכלו את כל עשה האור לואות כל פרי העל, בהחיות כפין [=רעב] לא ידע שובע (מגילה ט ב.).

ואל צה פאונש למצריים על שהעבירו את בני ישראל בלי מנוחה, כמפורש במדרש (שמו"ר ה, יח) שאמר פרעה תכבד העבודה.

בדרך צה ביאר את הייחודיות של הארובה שלפנינו לא היה ק ואחריו לא יהיה קו, שלא היה עוד ארובה שנה השבת.

וראה שם עוד דברים שבעצת שאירת השבת צל בני ישראל למאולה, ואל אופן עצלו יום השבת במצרים בלימוד התורה כמבואר בשמו"ר ה, יח ובלשונות הקבלה ערך משה בשם קונטרס ישן. עיי"ש באריות נפלאה.

עלו והצליחו ורכבו על דבר אמת!

מרדכי ר.

יְדֵי הַשַּׁבָּת

יְדֵים יְקָרִים!

במרכז פרשת השבוע, עומד המעמד המיוחד של מתן תורה על הר סיני, הוא המעמד שהצטוונו לזכרו לדורות עולם, ואשר כל יום ויום אנו משפחים מעמד מיוחד זה שבו הנחיל לנו ה' את תורתו הקדושה. בעשרת הדברות שנושמונו מפי ה' באותו מעמד מיוחד וננצחי, נאמר הצווי על שמירת שבת וזכירת כבודה וקדושה, וכפי שאנו קוראים "זכור את יום השבת לקדשו... ויום השביעי שבת לה' אלקיך לא תעשה כל מלאכה אתה ובגדך ובתך עבדך ונאמך ובחמורך וגרד אשר בשעריך".

בטח שמתם לב, שישנו פרוט מיוחד על כל מו שמונה בשמירת השבת, והדבר כולל "אתה ובגדך ובתך".

האם יודעים אתם מה פלשמועות פרוט מיוחד זה?

תז"ל מלמדים אותנו, כי מעבר לקדש שבכל מצות התורה יש מצוה לתנן את הידיים כבר מקטנותם לעשיית המצוות באהבה, אף שהידיים עצמם עדין לא מצויים על פה, הרי שבשמירת השבת ישנו דבר נוסף, שבו כל אב מצוה על שבייתת בנו, וזו מצוה מן התורה.

ומצוה זו היא אפילו על ילד קטן מאוד, אפילו אם עוד לא שיך בו מצוות חנוף. תכן המצוה הוא שאסור לאדם להשתמש בבנו הקטן לעשות מלאכה עבורו. ואפילו אם האבא עצמו לא אומר לו כלום, והוא רואה שהילד בא לעשות פעולה שפרוקה בחלול שבת, והוא ידע שהילד עושה זאת עבורו ובגללו, הוא חייב למנוע מהילד לעשות את הפעולה הזו, וזהו חייב גמור מן התורה [לפי רב הדעות].

נמצא אפוא, שהמצוה הראשונה הקשורה מן התורה לכל ילד יהודי, מלבד מצוות המלה, היא מצוות השבת.

וכמה שבכך למדנו על גדל חשיבותה של מצוות השבת, אפשר גם לראות זאת בנבדקה הזו, שהדבר שמתחייב ונוגע לילד יהודי פמעט מעת לדתו, הוא הזיירות בשמירת השבת.

בטח שאחרי דברים כאלה, נקדיש עוד קצת זמן ללמוד הלכות שבת, ולשמירה מפל ממשול חלילה בשמירת השבת, ונזכר תמיד לקדש את יום השבת בדבור ובמעשה.

שבת שלום

ישמחו

מופץ בדואר אלקטרוני בכל קצוות תבל.

לזיכוי הרבים נא הדפיסו

והפיצו בין מכריכם!

לקבלת הגליון בכל שבוע,

ולהערות הצעות ותרומות

yismechu@yismechu.com 052-7636030